

VIRKSOMHETS- OG ØKONOMIINSTRUKS FOR METEOROLOGISK INSTITUTT

Instruksen er fastsatt av Klima- og miljødepartementet i medhold av § 3 i Reglement for økonomistyring i staten og trer i kraft 1. januar 2020

Oslø ^{20/12-2019}

departementsråd

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
2. Instruksens virkeområde og forhold til økonomiregelverket	3
3. Departementets styring av Meteorologisk institutt	3
3.1. Departementets overordnede ansvar	3
3.2. Meteorologisk institutts myndighet og ansvar	3
3.3. Styringsdialogen	4
4. Meteorologisk institutts interne styring	4
4.1. Ansvar og myndighet for ledelsen	4
4.2. Krav til planlegging, gjennomføring og oppfølging av virksomheten i Meteorologisk institutt	4
5. Andre krav til Meteorologisk institutt	5
5.1. Forsikringer	5
5.2. Forvaltning av eiendeler	5
5.3. Forvaltning av eierinteresser m.v.	5
5.4. Offentlig støtte, bidrag- og oppdragsfinansiert aktivitet	5
5.5. Offentlige anskaffelser	6
5.6. Tilskuddsforvaltning	6
5.7. Risikostyring	6
5.8. Beredskap og sikkerhet	6

1. Innledning

Virksomhets- og økonomiinstruksen er fastsatt av Klima- og miljødepartementet, og trer i kraft 1. januar 2020.

Virksomhets- og økonomiinstruksen erstatter *Virksomhets og– økonomiinstruks fastsatt av Klima og miljødepartementet den 1. januar 2019*.

Meteorologisk institutt står for den offentlige meteorologiske tjeneste for sivile og militære formål. Instituttet skal arbeide for at myndigheter, næringslivet, institusjoner og allmennheten best mulig skal vareta sine interesser for sikring av liv og verdier, for planlegging og for vern av miljøet, jf. vedtektene for Meteorologisk institutt. Denne instruksen fastsetter Klima- og miljødepartementets forventninger og krav til systemer, rutiner og styringsprosesser i Meteorologisk institutt.

2. Instruksens virkeområde og forhold til økonomiregelverket

Virksomhets- og økonomistyringen i Meteorologisk institutt skal følge økonomiregelverket i staten. Dette består av Reglement for økonomistyring i staten (heretter kalt Reglementet) og Bestemmelser om økonomistyring i staten (heretter kalt Bestemmelsene) med de tilføyelser/ presiseringer som fremgår av denne instruksen med mindre det er innvilget unntak. De aktuelle bestemmelsene i økonomiregelverket er ikke gjengitt i instruksen.

Unntak fra økonomiregelverket innvilges av Finansdepartementet, eller den som Finansdepartementet delegerer myndighet til. Unntak fra instruksens fastsettes av Klima- og miljødepartementet.

Instruksens er hjemlet i § 3 i økonomiregelverket og er laget som et tillegg til dette. Instruksens bygger på at alt arbeid skjer innenfor de til enhver tid gjeldende forvaltningsrettslige bestemmelser.

3. Departementets styring av Meteorologisk institutt

3.1. Departementets overordnede ansvar

Meteorologisk institutt er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet ("nettobudsjetterte virksomheter") forvaltningsmessig underlagt Klima- og miljødepartementet.

Meteorologisk institutt har et styre som oppnevnes av Klima- og miljødepartementet for fire år.

Klima- og miljødepartementet har ansvaret for etatsstyringen av Meteorologisk institutt.

3.2. Meteorologisk institutts myndighet og ansvar

Vedtektene for Meteorologisk institutt, fastsatt 9. desember 2005, angir formål, oppgaver, myndighet og ansvar for virksomheten.

Meteorologisk institutt ledes av et styre. Ansvar for den daglige ledelsen er lagt til instituttets direktør, jfr. vedtektenes § 2. Styret har i henhold til vedtektene det overordnede ansvar for Meteorologisk institutts samlede virksomhet.

Meteorologisk institutt skal følge opp de faglige og budsjettmessige føringene som er gitt i departementenes tildelingsbrev.

Meteorologisk institutt skal uten unødig opphold varsle departementet når det blir kjent med vesentlige avvik på eget ansvarsområde, eller når det blir kjent med vesentlige forhold som er av betydning for virksomhetens samlede måloppnåelse.

3.3. Styringsdialogen

I tillegg til denne instruks med faste oppdrag, inngår tildelingsbrev, og to etatsstyringsmøter hvert år i styringsdialogen. Dagsorden for etatsstyringsmøtene skal være avtalt på forhånd. Godkjent referat sendes Riksrevisjonen. I tildelingsbrevet fremkommer tidsfrister og oppdrag som Meteorologisk institutt har gjennom året. I samme dokument skal departementet klargjøre de årlige rapporteringskravene til Meteorologisk institutt.

Det avholdes i tillegg andre møter ved behov.

Meteorologisk institutt skal utarbeide årsrapport i henhold til retningslinjer og ellers etter anvisning fra Klima- og miljødepartementet. Årsrapporten skal rapportere på styringsparametere, måloppnåelse og på andre krav som er formulert i tildelingsbrev. Det skal også rapporteres på særskilte forhold og saker av betydning som måtte oppstå i løpet av året.

4. Meteorologisk institutts interne styring

4.1. Ansvar og myndighet for ledelsen

Styrets oppgaver er fastsatt i vedtektene. Styret skal fastsette hovedregler for økonomiforvaltningen ved virksomheten i henhold til gjeldende regelverk og etter anvisning fra Klima- og miljødepartementet. Økonomiforvaltningen skal inneholde regler om ansvarsforhold og delegering av myndighet.

Instituttets direktør ansettes av styret på åremål. Direktøren har ansvaret for virksomhetens daglige drift og sørger for at vedtak truffet av styret, Klima- og miljødepartementet og eventuelt andre bevilgende departementer blir iverksatt.

4.2. Krav til planlegging, gjennomføring og oppfølging av virksomheten i Meteorologisk institutt

Meteorologisk institutt skal etablere et styringssystem med beskrivelse av roller og ansvar hvor intern kontroll er integrert.

På grunnlag av tildelingsbrevet fra Klima- og miljødepartementet skal Meteorologisk institutt utarbeide mål- og disponeringsskriv til de enheter som gis delegert budsjett-disponeringsmyndighet, og stille krav til rapportering.

Meteorologisk institutt skal ha dokumenterte rutiner for sin virksomhet, og det skal foreligge et elektronisk økonomisystem som ivaretar økonomiregelverkets krav.

Meteorologisk institutt skal benytte Statlig regnskapsstandard (SRS) i sitt virksomhetsregnskap og i økonomirapporteringen. Det skal benyttes godkjente systemer og tjenesteytere der dette finnes. Uavhengig av rapporteringskravene som departementet stiller, skal instituttet informere departementet dersom det oppstår vesentlige avvik i forhold til budsjett.

Forhold som er tatt opp av Riksrevisjonen skal følges opp så snart det er mulig.

Meteorologisk institutt skal ha en effektiv intern kontroll. Den interne kontrollen skal være tilpasset risiko, vesentlighet og egenart. Systemet skal dokumenteres. Den interne kontrollen skal utformes og gjennomføres slik at den gir rimelig grad av sikkerhet for at Meteorologisk institutt når de mål som er fastsatt, har en effektiv drift, pålitelig rapportering og at lover og regler følges.

Meteorologisk institutt skal gjennomføre risikostyring i henhold til gjeldende regelverk og krav fra Klima- og miljødepartementet. Det rapporteres om instituttets risikovurderinger i etatsstyringsmøtet.

I tillegg til kontroller som anvist i økonomiregelverket skal det foretas kontroller på aggregert nivå, herunder avstemminger og budsjettoppfølging. Alle kontroller skal være dokumentert.

5. Andre krav til Meteorologisk institutt

5.1. Forsikringer

Meteorologisk institutt er selvassurandør gjennom staten.

5.2. Forvaltning av eiendeler

Meteorologisk institutt skal sørge for at det finnes retningslinjer for forvaltningen av virksomhetens eiendommer.

5.3. Forvaltning av eierinteresser m.v.

Departementet kan gi Meteorologisk institutt særskilt fullmakt til å forvalte statens interesser i selskaper m.v. i henhold til vedtatte retningslinjer. Styret kan fastsette egne retningslinjer for virksomhetens egen styrings- og kontrollmyndighet.

5.4. Offentlig støtte, bidrag- og oppdragsfinansiert aktivitet

Meteorologisk institutt er ansvarlig for at bruken av midler er i samsvar med gjeldende lover og regelverk, herunder Lov om offentlig støtte og Lov om merverdiavgift.

Meteorologisk institutt kan ha både bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet. Den oppdragsfinansierte aktiviteten kan dekke

- a) tjenester for næringslivet (kommersielle oppdrag)

All oppdragsfinansiert aktivitet skal være faglig relevant og bidra til å videreutvikle instituttets kompetanse. Kommersielle oppdrag skal bidra til å forbedre instituttets kjernevirksomhet.

Styret ved Meteorologisk institutt skal sørge for at det foreligger interne retningslinjer for bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet ved Meteorologisk institutt. For oppdragsfinansiert aktivitet skal oppdragsgiver dekke alle direkte- og indirekte kostnader som oppdraget fører med seg. Instituttets regnskapsopplegg skal dokumentere en fullfordeling av kostnader mellom statsoppdraget og den oppdragsfinansierte aktiviteten, slik at den oppdragsfinansierte aktiviteten blir belastet med alle variable kostnader, en forholdsmessig andel av de faste kostnadene samt en rimelig fortjeneste. Videre skal oppdragsfinansiert aktivitet regnskapsføres separat i instituttets økonomimodell.

Med bidragsfinansiert aktivitet forstås prosjekter hvor Meteorologisk institutt henter støtte fra nasjonale og internasjonale finansieringskilder uten at det foreligger krav om motytelse fra instituttet når avtale om støtte inngås. Med oppdragsfinansiert aktivitet forstås prosjekter Meteorologisk institutt utfører mot betaling fra ekstern(e) oppdragsgiver(e) når det foreligger et krav om motytelse fra instituttet når avtale/kontrakt inngås.

5.5. Offentlige anskaffelser

Meteorologisk institutt skal ha systemer og rutiner som sikrer etterfølgelsen av regelverket for offentlige anskaffelser. Direktøren må sikre nødvendig kompetanse og etablere gode rutiner slik at alle innkjøp gjøres i samsvar med regelverket, og ellers mest mulig effektivt. Det er også viktig at innkjøpsarbeidet inngår i ledelsens internkontroll.

5.6. Tilskuddsforvaltning

Meteorologisk institutt forvalter tilskuddsordning for internasjonale samarbeidsprosjekter på vegne av Klima- og miljødepartementet. Meteorologisk institutt har ansvar for å gjennomføre forvaltningen i tråd med departementets retningslinjer for tilskuddsordningen og gjeldende lover og regler.

5.7. Risikostyring

Helhetlig risikostyring skal være integrert i mål- og resultatstyringen. Risikostyring skal forebygge og begrense hendelser som kan påvirke måloppnåelsen negativt ved å identifisere, vurdere, håndtere og følge opp risiko som står i veien for måloppnåelse. Med helhetlig risikostyring menes at hele virksomheten, inkludert blant annet omdømme, IT systemer, HMS m.fl., er en del av risikostyringssystemet.

Direktøren har ansvaret for at nødvendige risikoanalyser gjennomføres, og at risikostyring integreres i etatens virksomhet og forankres i styret. Risikoanalyser skal være et formelt punkt på etatsstyringsmøtene og status for analysene skal referatføres. Videre oppfølging vurderes på bakgrunn av risiko og vesentlighet.

5.8. Beredskap og sikkerhet

Meteorologiske tjenester er definert som en kapabilitet under den samfunnskritiske funksjonen Natur og miljø som omfatter vern av befolkningen mot naturfarer. Videre står Meteorologisk institutt for den militære værtjenesten og er en del av Totalforsvaret. Dette fordrer at Meteorologisk institutt arbeider systematisk med risiko, sikkerhet og beredskap, og

utarbeider mål og prioriteringer for arbeidet.

MET skal kartlegge og oppdatere risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) innenfor eget ansvarsområde. ROS-analysen skal ligge til grunn for utforming av beredskapsplanverk og valg av øvelsesscenario. Det skal utarbeides en øvingsplan med formål, tid og øvingsform, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang i året der planverket benyttes. Alle øvelser og hendelser skal evalueres og en ledelsesforankret tiltaksplan skal utformes. Øvelser og hendelser anses ikke som avsluttet før punktene i tiltaksplanen er fulgt opp. Øvelsesplan og resultater av oppfølgingen etter større øvelser og hendelser skal oversendes departementet. Meteorologisk institutts beredskap dimensjoneres og organiseres slik at organisasjonen settes i stand til å håndtere den restrisiko som er avdekket i ROS-analysene.

Meteorologisk institutt er underlagt sikkerhetsloven og plikter derfor å utøve forebyggende sikkerhetstjeneste i henhold til lovens bestemmelser, forskrifter og gjeldende veiledninger. Endringer i sikkerhetsorganisasjonen skal informeres om til departementet. Meteorologisk institutt er autorisert for opp til HEMMELIG.

